

Cal Raler

Gisclareny

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Al vessant sud de la serra de Gisclareny, a l'oest del clot de la Culladassa i al costat de l'antic camí ral de Bagà a Turbians.
Emplaçament	Pista de Gisclareny a Coll de Turbians, (2'5 km) trencall a la dreta 500 mts pista particular.
Alçada:	1342,8
Coordenades:	
Latitud:	42.24967
Longitud:	1.81648
UTM Est (X):	402367
UTM Nord (Y):	4678175

Classificació

Número de fitxa	08093 - 175
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Popular
Segle	XVI-XIX
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	Retaurada recentement on se n'han fet les cobertes noves, rejuntat les façanes i rehabilitat el seu interior
Protecció	Inexistent
Accés	Restringit
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	08092A008000250000YG
Autoria de la fitxa	Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa:	dt., 10/12/2019 - 01:00

Descripció

Edifici de planta angular situat en un vessant solell de la serra de Gisclareny a la dreta del torrent del Clot dels Cullerassos i a l'altre costat de la costa de Cal Raler. Consta de dos cossos; la casa propiament dita i l'àmbit de les pallisses i les quadres a la banda sud-est. Ambdós cossos estan units per un únic espai o era terrassada mitjançant murs de contenció i delimitada per parets de pedra seca. La casa és de planta més aviat rectangular, de dues crugies i estructurada mitjançant una planta baixa i un primer pis coberts amb teulada a dues vessants de teula ceràmica damunt de cavalls i llates de fusta i amb el carener paral·lel a la façana principal que s'orienta a migdia on hi ha la porta d'entrada. En quant a la distribució i organització de les façanes hi ha un predomini del massís respecte el buit tal i com acostuma a ser característic en aquest tipus d'habitatges. La façana sud on s'obre la porta d'entrada està coronada per un arc rebaixat en pedra tosca i flaquejada per dues finestres coronades amb llinda de fusta a cada costat. Al primer pis s'obre una finestra centrada amb la porta i al costat esquerre una segona finestra de reduïdes dimensions. La façana oest està assentada aprofitant el desnivell del terreny i tant sols és visible el pany de mur del primer pis on s'obren dues finestres més realitzades després de la restauració. La façana nord és completament cega i tant sols hi ha oberta una petita finestra coronada amb llinda de fusta a l'alçada del primer pis. En aquesta façana en sobresurt el volum del forn de pa que abraça les dues plantes (PB i P1) i està cobert amb teula ceràmica. Finalment a la façana est s'unifica amb el cos de les pallisses i s'hi obren dues finestres més a diferent alçada. L'aparell constructiu és de maçoneria de carreus de pedra mal treballats i escairats, units amb un morter de color ocre i disposats en filades irregulars. Tant sols les cantonades són en pedra picada i ben desbastada. En quant a l'interior està ben rehabilitada i distribuïda i ha sabut mantenir les característiques bàsiques de la masia amb la llar de foc, el forn de pa i l'escó. El cos de les antigues pallisses està adossat a l'extrem sud-est de la casa projectant-se a sud. Té una planta més aviat allargassada i rectangular composta per una planta baixa, un primer pis i unes golfes cobertes amb teulada a dues vessants de teula ceràmica damunt de cavalls i llates de fusta i amb el carener perpendicular a la façana principal. En aquest volum hi ha un predomini del buit respecte el massís amb dis finestrals a la PB P1 i P2 que substitueixen les antigues eixides de fusta, la traça de les quals encara és visible i amb dues finestres a la façana est. Les dues de més a l'oest miren a l'era.. L'aparell és de maçoneria de carreus de pedra mal treballats i escairats, units amb argamassa de calç de color ocre i col·locats en filades més aviat irregulars. A l'extrem sud-oest de la casa i separada de la mateixa hi ha un cos d'una sola planta cobert amb teulada a dues vessants de factura recent que recupera la volumetria d'unes antigues quadres.

Observacions:

La casa ha estat rehabilitada recentment respectant la majoria de parets, obertures i volums de la casa originària per adaptar-la a segona residència i lloc de vacances. Sembla que correspon amb una obra unitària de mitjans del segle XVIII seguint les característiques bàsiques de l'arquitectura popular de les masies de Gisclareny. Guarda similituds amb Cal Prim, Cal Tesconet, Cal Jovell...

Història

Segons E. Martín (Martín, 2005) la primera referència documental de la casa és 1776. De fet surt esmentada al cadastre de Gisclareny (AHG. Cadastre de 1776) on es parla d'un tal Joan Campà a la casa núm. 66 conegut amb el nom de Rale habitada per dues persones, pagava 1 lliura i 4 sous de cadastre personal, 6 sous i 3 diners de cadastre reial i no especifica el que es pagava per als caps de bestiar. Posteriorment i en l'amillament de 1863 (ACA. Llibrets de compliment Pasqual. Amillament de 1863) extret de Martín, E; (2005). Annex, 21 i 22; la casa de Cal Raler estava a mans de Joan Vilella (procedent de Brocà), estava habitada per 6 persones majors de 7 anys i pagava 120 rals per a caps de bestiar. La casa va sobreviure el

flux migrador del 1900 i segurament va ser abandonada a mitjans de segle XX. Actualment es troba rehabilitada per a segona residència.

Bibliografia

CABALLÈ I CANTALAPIEDA, F (1995). Les tres-centes cases de Gisclareny. Albí. MARTÍN I VERGARA, E; (2005). Una mirada a la història de Gisclareny. DDAA (2007) Catàleg específic de masies i cases rurals de Gisclareny. Fitxa. 012; Annex a la normativa.(dades històriques a les masies incloses. AHG. Cadastre de 1776; ACA. Llibrets de compliment Pasqual. Amillament de 1863 extret de Martín, E. Annex 21 i 22.

